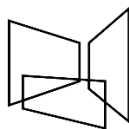

Škoda Auto Vysoká škola

INFORMAČNÍ BROŽURA ŠAVŠ – Podpora pro studenty se specifickými potřebami

ŠAVŠ: NÁŠ STUDENT SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI

“Pomoz mi, abych to dokázal sám!”

Maria Montessori

Autorky:
PhDr. Ivana Forejtář
Mgr. Pavlína Příbramská

Obsah

Úvod.....	3
Kdo jsme a kdy a kde nás najdete.....	4
Jak to funguje.....	5
Co nabízíme studentům ?	6
Skupiny studentů se specifickými potřebami	7
1. Studenti se zrakovým postižením (A).....	7
2. Studenti se sluchovým postižením (B)	7
3. Studenti s pohybovým postižením (C).....	7
4. Studenti se specifickými poruchami učení (D).....	8
5. Studenti s poruchou autistického spektra vč. AS (E).....	9
6. Studenti s jinými obtížemi (F).....	9
Seznam použité literatury	11

Úvod

I na ŠAVŠ studují studenti se specifickými potřebami (SP).

Mohou to být studenti se specifickými poruchami učení a chování (SPUCH), se smyslovým (zrakovým a sluchovým) a tělesným postižením, psychickou poruchou či onemocněním a studenti s poruchami autistického spektra (PAS) včetně Aspergerova syndromu (AS), případně i studenti s chronickým somatickým onemocněním.

Chceme vytvořit našim studentům adekvátní podmínky a chápavější prostředí, které pomůže snadnější integraci do běžné výuky.

Naším cílem je nejen co možná nejvíce zpřístupnit studium na ŠAVŠ studentům se specifickými vzdělávacími potřebami, ale i podporovat a vést pedagogické pracovníky.

Touto příručkou bychom chtěli podat základní informace a pomoci vytvořit podmínky pro lepší pochopení bariér za účelem předcházení nedorozumění. Na straně jedné je třeba studentům se specifickou potřebou umožnit přístup srovnatelný s ostatními studenty a na straně druhé je třeba metodicky pracovat s pedagogickými pracovníky, pomáhat s modifikací výuky, informovat je a nabízet individuální poradenství.

Kdo jsme a kdy a kde nás najdete

Pracujeme na ŠAVŠ jako tým v CENTRU PODPORY PRO STUDENTY SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI (dále jen Centrum podpory).

Mgr. Pavlína Příbramská (pavlina.pribramska@savs.cz)

PhDr. Ivana Forejtář (ext.ivana.forejtar@savs.cz), externí pracovník

Externě spolupracujeme se speciální pedagožkou - Mgr. Martinou Večeřovou.

V případě potřeby bude se speciální pedagožkou schůzka zprostředkována v nejkratším možném termínu.

Spolupracujeme s Asociací poskytovatelů služeb studentům se specifickými potřebami na VŠ (AP3SP). Tato asociace sdružuje státní vysoké školy a ŠAVŠ. ŠAVŠ jako první soukromá vysoká škola a bude moci využívat benefity tohoto sdružení.

Najdete nás v rámci Centra podpory pro studenty se SP v MB v budově ŠAVŠ místnosti č.227, po domluvě také na pobočce v Praze.

Konzultace pro studenty jsou možné v úterý či ve čtvrtek odpoledne, vždy po předchozí domluvě.

Jak to funguje

Nejprve si ověříme studentovu oprávněnost nároků na požadovanou modifikaci studia. Většinou student se specifickou potřebou již má z odborného centra (PPP, SPC, v některých případech i od odborného lékaře) uznatelný doklad prokazující jeho zdravotní znevýhodnění nebo postižení nebo bude ve spolupráci se speciálním pedagogem provedena funkční diagnostika. **Následně budou studentovi „schváleny“ modifikace výuky a modifikace u testování (zkoušek).**

Akademický pracovník bude mít k dispozici individuální podporu ze strany týmu Centra podpory a veškeré potřebné informace, jak se studentem při výuce pracovat, jaké modifikované studijní materiály poskytnout, jak přizpůsobit testování studenta apod. Tato podpora mu bude poskytnuta na začátku semestru, v případě nového studenta je tento termín závislý na dodání podkladů ze strany studenta za účelem ověření oprávněnosti nároků na požadovanou modifikaci studia.

Pokud nás student kontaktuje před přijímacím řízením, poskytneme mu ve spolupráci s garantem specializace či programu a s ohledem na specifické potřeby uchazeče také poradenství ohledně vhodnosti studijních oborů nabízených ŠAVŠ. Lze také modifikovat dle kritérií přijímacího řízení. Je tedy na prvním místě potřeba při vyplňování elektronické přihlášky ke studiu na ŠAVŠ vyplnit sekci určenou pro uchazeče se specifickými potřebami.

Vymezení samotných kritérií pro úpravu podmínek při a studiu vychází ze zařazení do jedné/více kategorií dle dopadů zdravotního postižení či znevýhodnění a/nebo výsledků funkční diagnostiky. Není tedy rozhodující diagnóza, ale její skutečný dopad na pracovní a komunikační postupy, které je třeba během celého studia volit a zohledňovat. **O konkrétní diagnóze nebude pedagog informován**, informaci o modifikaci studia obdrží e-mailem od pracovníků studijního oddělení nebo bude speciálně upozorněn v systému AIS.

Co nabízíme studentům?

- Modifikaci studijních podmínek a testů, nenabízíme úlevy
- Modifikaci studijního prostředí
- Informační a poradenské služby

Modifikace studijních podmínek a studijního prostředí

Mezi nejvýznamnější mechanismy podpory patří:

- individuální studijní plán
- individuální výuka
- osobní asistence při studiu i při testování
- efektivní komunikace mezi pedagogickými pracovníky, studentem, metodikem SP
- kontrola modifikace studia metodikem SP
- **modifikace** výukových a studijních materiálů do „přístupné“ podoby
- **modifikace** způsobu testování v průběhu semestru i zkouškovém období, případně státní zkoušky
- možnost využívání technologických a kompenzačních pomůcek při studiu, přímé výuce i testování
- možnost zvukových/psaných záznamů z výuky
- tlumočnické služby a knihovnické služby
- přizpůsobení prostor výuky (bezbariérovost, bezpečné a tiché prostředí apod.)

Informační a poradenské služby

Tyto aktivity jsou nedílnou součástí systému podpory a pomoci poskytované studentům (příp. uchazečům o studium na ŠAVŠ) se SP. Zahrnují informace a poradenství v oblastech:

- obecné poradenství (informace o ŠAVŠ, orientace v systému podpory SP na ŠAVŠ, konzultace vhodnosti programu či specializace ve spolupráci s garantem)
- studijní poradenství a podpora (individuální práce se studentem v řešení konkrétních studijních záležitostí)
- speciálně-pedagogické poradenství pro studenty ŠAVŠ s prokázanou SP ve spolupráci s odborníkem (Mgr. Martinou Večeřovou)

Skupiny studentů se specifickými potřebami

Níže přehled kategorií studentů se SP:

1. Studenti se zrakovým postižením (A)

Studenti se zrakovým handicapem se dělí dle míry postižení na uživatele zraku a uživatele hmatu/hlasu. Obě skupiny vyžadují jiný přístup a jiné kompenzační pomůcky. Do této kategorie však nespádají ti studenti, kteří nosí běžné dioptrické brýle nebo používají kontaktní čočky, které jim zcela kompenzují zrakovou vadu. Studenti s postižením zraku většinou potřebují navýšení časové dotace na zkoušky, zpřístupnění a adaptaci studijní literatury (např. zvětšení písma či nastavení barvy na pozadí), osobní a studijní asistenci i prostorovou orientaci. Povinnosti studentů s tímto postižením jsou však stejné jako u studentů bez postižení. V této souvislosti je třeba zohlednit vyšší míru unavitelnosti uživatelů kompenzačních pomůcek.

2. Studenti se sluchovým postižením (B)

Studenti se sluchovým handicapem se dělí dle míry postižení na uživatele mluveného a znakového jazyka. Obě skupiny vyžadují jiný přístup a jiné kompenzační pomůcky.

3. Studenti s pohybovým postižením (C)

Může se jednat o studenty s omezenou schopností samostatného pohybu, ale i samostatně se pohybující za pomoci kompenzačních pomůcek, studenty se ztrátou nebo nedovyvinutím končetiny. Studenti s pohybovým postižením se dělí podle míry tělesného handicapu na pohybově postižené s postižením horních končetin a pohybově postižené s postižením dolních končetin. Někdy bývá pohybové postižení spojeno s potížemi ve verbální komunikaci (v důsledku jiné nemoci, nejčastěji mozkové obrny).

Opatření a modifikace

Obě skupiny vyžadují jiný přístup a jiné kompenzační pomůcky.

Postižení dolních končetin pak v mnohých případech i bezbariérový přístup. V učebnách zajistíme bezbariérový pohyb mezi lavicemi (pro studenta na vozíčku i pro studenta s jinou kompenzační pomůckou pro podporu pohybového aparátu). V případě výskytu problému s prostorem/úpravou prostoru učebny se obraťte ihned na začátku semestru na pracovníky Centra podpory.

Postižení horních končetin je spojeno s omezením motoriky ruky/rukou. V tomto případě bude takový student s největší pravděpodobností potřebovat používat kompenzační pomůcky (diktafony, mobilní telefon apod.), je ale možné, že student nebude schopen ovládat pomůcky sám, v tom případě bude nutná asistence jiné osoby (asistenta). V tomto případě studentovi bude navržena kromě kompenzačních pomůcek i delší časová dotace (až o 100 %) na vypracování samostatných úkolů, povinných prací a testů. Je případně možné modifikovat písemné testy na ústní nebo využít asistenta.

- Tvorba rozvrhu dle (i časových) možností studenta a s ohledem na bezbariérovost – student je limitován pohybovým handicapem, omezením asistenta, složitou dopravou apod. Již při tvorbě rozvrhu budeme pomáhat volit vhodnou učebnu.
- Možnost konzultace on-line formou.
- Týmová práce – pedagog bude vhodně volit tým s ohledem na studenta se SP
- Přednášky a prezentace – v případě postižení horních končetin je možné **po dohodě** nahrávání přednášek pouze pro studentovu potřebu, dále umožněno focení prezentací a poznámek pro vlastní potřebu. V případě nutnosti asistenta, umožnění využívat modifikace asistentovi. Dále studentovi pro jeho potřebu **může** pedagog poskytovat individuálně studijní materiály – prezentace, grafy, návrhy na nosiči či v papírové podobě.
- Testování – psaní průběžných testů a zápočtových/závěrečných testů s navýšenou časovou dotací a v bezbariérové vyhrazené tiché a bezpečné místnosti, kde pracovník Centra podpory pomůže zajistit dozor (je třeba domluvit 2 týdny předem). V případě kombinovaného postižení s verbální komunikací je možné nahradit veřejné prezentování individuální osobní konzultací.

4. Studenti se specifickými poruchami učení (D)

Studenti, kterým dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, případně často souběžně se vyskytující poruchy pozornosti, objektivně zabraňuje standardním způsobem plnit své studijní povinnosti.

Jedná se o nejpočetnější skupinu studentů se SP. Důvodem SPU je vrozená dysfunkce části mozku. SPU postihuje studenty s průměrným i nadprůměrným intelektem. Proto s pomocí vhodných modifikací je i s touto poruchou možné plnit povinnosti studenta na VŠ. Studenti SPU si své potíže uvědomují. Často se vyskytují u těchto studentů i obtíže s komunikačními schopnostmi v oblasti koordinace projevu a veřejného vystupování. Také se u nich vyskytuje specifická chybovost. Tito studenti jsou často rozptylováni prostředím učebny a kolektivu, a aby se mohli soustředit, potřebují nerušící prostředí.

Opatření a modifikace

- Přednášky a prezentace – studentovi mohou být v některých případech pro jeho potřebu poskytovány individuálně studijní materiály – prezentace, grafy, návrhy na nosiči či v papírové podobě, protože některým studentům činí potíže koordinace vlastních poznámek.
- Veřejné vystupování – pomoc s vystoupením a prezentováním na veřejnosti (podpora a pozitivní zpětná vazba během vystoupení).
- Testování – student může dostat delší časovou dotaci (25 % standardně a až 100 % v případě složitějších předmětů a cizích jazyků) na plnění hodnocených úkolů ve výuce a na psaní průběžných i zápočtových/závěrečných testů (v případě časové dotace na přípravu k testu i navýšení této dotace).
- Psaní průběžných testů a zápočtových/závěrečných testů s navýšenou časovou dotací a ve vyhrazené tiché a bezpečné místnosti, kde pracovník Centra podpory pomůže zajistit dozor.

- Při psaní testů bude zohledněna nečitelnost – při testech je možné ověřit testované znalosti verbálně (ideálně osobní konzultací) nebo využít možnost psaní na PC. V případě vyskytující se specifické chybovosti při psaní (i na PC) je možné ji tolerovat a studenta na chyby diskrétně upozorňovat. Znalost je možné ověřit osobní konzultací.

5. Studenti s poruchou autistického spektra vč. AS (E)

Studenti, kterým neurovývojová porucha objektivně zabraňuje standardním způsobem plnit své studijní povinnosti.

Studenti s PAS se potýkají často s problémy v komunikaci a nepochopením, jsou slabší v navazování sociálních kontaktů. Studenti s AS mohou být výjimečně inteligentní. Není ale pro ně snadné pracovat v kolektivu.

Opatření a modifikace

- Veřejné vystupování a prezentování – tolerance nestandardního způsobu komunikace.
- Testování – student může dostat delší časovou dotaci (25 % až 50 % dle náročnosti testu). Psaní průběžných testů a zápočtových/závěrečných testů s navýšenou časovou dotací a ve vyhrazené tiché a bezpečné místnosti, kde pracovník Centra podpory pomůže zajistit dozor.
- Při ústním zkoušení studenta zařadit na první místo(a).
- Docházka – ve výuce předmětů, kde je docházka povinná, pedagogovi bude doporučeno tolerovat omluvené absence. Lze je například kompenzovat individuálním zadáním samostatné práce.

6. Studenti s jinými obtížemi (F)

Studenti, kterým psychická porucha nebo jiné obtíže (včetně jazykových, řečových a ostatních komunikačních schopností) či chronické somatické onemocnění objektivně zabraňuje standardním způsobem plnit své studijní povinnosti.

Funkční dopad na studium se projevuje individuálně, od úzkostných stavů přecházejících do depresí až například po schizofrenii.

Opatření a modifikace

- Veřejné vystupování a prezentování – v případě požadavku studenta bude umožněno individuální testování a prezentování.
- Testování – psaní průběžných testů a zápočtových/závěrečných testů s navýšenou časovou dotací v případě aktivní fáze nemoci a ve vyhrazené tiché a bezpečné místnosti, kde pracovník Centra podpory pomůže zajistit dozor. Při ústním zkoušení bude student zařazen na první místo(a).
- Docházka – V případě ataky onemocnění student někdy není schopen docházet na výuku, plnit své povinnosti a informovat vyučujícího. Ve výuce předmětů, kde je docházka povinná, bude pedagogovi doporučeno tolerovat absence. Lze je například kompenzovat individuálním zadáním samostatné práce.

Seznam zkratk

AS	Aspergerův syndrom
PAS	porucha autistického spektra
SP	specifické potřeby
SPU	specifická porucha učení
SVP	speciálně vzdělávací potřeby
ŠAVŠ	Škoda Auto Vysoká škola
VŠ	vysoká škola

Seznam použité literatury

Alfons. *Poradenské centrum VUT*. [online]. [cit. 03-07-2024]. Dostupný z WWW: alfons.vutbr.cz/sluzby-centra/zamestnanci-vut/

Informační brožura o středisku Augustin. [online]. [cit. 01-07-2024]. Dostupný z WWW: <https://www.uhk.cz/cs/univerzita-hradec-kralove/uhk/celouniverzitni-pracoviste/uhk-point/augustin>

Příručka VŠE. *Můj student s handicapem*. [online]. [cit. 02-07-2024]. Dostupný z WWW: file:///C:/Users/ibeca/Desktop/Autismus/P%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka%20V%C5%A0E%20Muj_student_s_handicapem.pdf

Ostravská univerzita. *Studenti se SVP*. [online]. [cit. 03-07-2024]. Dostupný z WWW: <file:///C:/Users/ibeca/Desktop/Autismus/Ostravsk%C3%A1%20univerzita%20studenti-se-SVP.pdf>